

תצפית

● אחמד שוקיירי יעוף. זהו הנצחון השני של אל-חביב בורגיבה.

אחרי שכבר הצליח למנוע את סילוקו מן הליגה הערבית ועידותיה. שוקיירי, שהגיע למעמדו כראש ארגון השיחור הפלסטיני כסוכן מצרי, החל עתה מפר את הוראותיה של קאהיר, ועל כן הוא מועמד לסילוק. הדבר הגיע לגילוי בעת הישיבה האחרונה של נציגי ראשי המדינות הערביות, כששוקיירי פתח בנאום חריף נגד בורגיבה, אחרי שהוסכם מאחורי הקלעים למנוע כל התקפה כזאת. הנציג המצרי הפסיק נאומו של שוקיירי באמצע, משך אותו החוצה, גרם לסקנדל פומבי.

● גם שארל דהגול פתח בפעילות ענפה מאחורי הקלעים במרחב, בכיוון של קירוב הצדדים. ערב ביקורו של נשיא לבנון ב-פאריס שלח אליו דהגול שליח חשאי, שהביא לשארל חילו שתי בקשות של דהגול: (א) שחילו לא יזכיר אף במילה אחת את ישראל בעת נאומו על אדמת צרפת, (ב) שחילו יבקר בקאהיר ערב ביקורו בפאריס. חילו נענה לשתי הבקשות, משמש עתה מתווך בין קאהיר ופאריס.

על רקע זה מתפתחת מלחמת גלויה בין צרפת וארצות הברית במרחב.

הפירסומים האחרון נים בלבנון, כאילו סיפקה צרפת לישראל אל טילי קרקעית קע, הודלפו עלידי האמריקאים, כדי ל-

חבל בביקור חילו בפאריס. צרפת, ל-

עומת זאת, מציעה לכל מדינות ערב נשק דומה, כדי ל-

חסום את החזרה האמריקאית.

ממשלת אשכול נאלצת להתאים את עצמה לאווירה החדשה. תחת ל-

חץ דעתהקהל בישראל ובעולם, ש-

נדהמה מתגובתה השלילית של הממ-

שלה על יוזמת בורג-גיבה, יעמידו אשכול וגולדה מאיר מעתה פנים כאילו הם ה-

פעילים העיקריים למען השלום. על רקע זה יודלפו לציבור רמזים חסרי-שחר על מגעים שתקיימו, כביכול, בין חברי הממשלה וגורמים מרחביים. גם שמעון פרס הוריו יעלה על עגלה זו, ישמיע דברים שתומכים על סיכויי השלום. אולם לכל הדיבורים האלה אין שחר, כי אין הממשלה מוכנה לעשות מחוזה רציני כלשהו בכיוון שיעזור למנמות השלום בעולם הערבי. אולם הם עשויים למלא תפקיד חשוב במערכת הבחירות, להחליש בהרבה את מתח הבסחוניים.

● המשבר מסביב לקשירת היחסים הדיפלומטיים בין ישי ראל וגרמניה מתקרב לשיא. מתגבשת בבון העמדה, כי לאחר קשירת יחסים תקינים לא יהיה עוד מקום גם להסכם סודי בין שתי המדינות. בון תסכים לשלם סכום חד-פעמי של 100 מיליון מארק, אך לא תסכים לקיים סוס הסכם בעל משמעות בסחונות כלשהי. כן לא תזכה ישראל לשום עדיפות מצד גרמניה, במסגרת העזרה שבון מגישה לארצות מתפתחות.

● לוי אשכול יגבש את כוחותיו בתוך מפא"י, לקראת מאבק מכריע עם צעירי בן-גוריון. הוא ינסה לפורר את חזיתם עלידי רכישתו של יוסף אלמוגי, לאחר שהוברר כי במיקרה של סירוב מוחלט מצד דויד בן-גוריון לחזור להנהגת המפלגה, נוטים אלמוגי ואבא חושי לא להמשיך בקו האופוזיציוני שלהם. אין זה מן הנימנע, כי אשכול יצליח להפריד סופית בין שמעון פרס ומשה דיין, כשמסרתו העיקרית היא בידודו המוחלט של דיין והרחקתו משרידי עמדותיו במפא"י. הצמרת הוותיקה מעריכה, כי מעמדו האישי של דיין במפא"י מעורער במידה כזאת, שלא יהיה עוד כל קושי להביא לידי ההחקתו המוחלטת. נשקם של צעירי בן-גוריון במערכה זו: איום לפלג את המפלגה, ולהקים גוף פוליטי עצמאי לקראת הבחירות.

● המערך הימני יימנע מלהתקף את הדתיים, בתעמולת הבחירות שלו. מנחם בגין טבור, כי גוש חרות-ליברלים עשוי לרכז מספר מנדטים דומה לזה של המערך השמאלי, ובמיקרה כזה אפשר יהיה להקים ממשלה אלטרנטיבית, בשיתוף הדתיים. עלידי גישה חיובית למחנה הדתיים, הוא מקווה שבמיקרה של הכרעה תיצור דעת-הקהל הדתית לחץ על הנהגת המפד"ל להעדיף שיתוף-פעולה עם הגוש הימני, על פני חידוש השותפות עם מפא"י.

לפנות את מקומו כמוכיר איגוד הימאים. הכרוזים חולקו במקומות-ריכוז של ימאים, כשהעוברים והשבים מתבקשים לתרום 10 ל"י לחודת הפעולה.

קבל השבוע אחד מרבייה-החובלים: הם הטעו אותי עם השם שאימצו לעצמם. הצבעתי בבחירות לאיגוד בעד רשימת נאמני האיגוד, כי אני מעריך אישית את העומדים בראשה. איך יכול עכשיו מפא"יניק כמו צביקה פלוטקין להתקשט בנוצות נאמני איגוד הימאים? והעיקר - אני רוצה את הכסף בחזרה."

אורחים

ביקור הגבר הזקן

ההודעה הטלפונית שנמסרה להנהלת בית הספר לרפואה, בבית-החולים הדסה בירושלים, הונחה על שולחנו של סגן הדיקן, ד"ר משה פריבס. נציג משרד התיירות, שנמצא אותה שעה

סגים נוכח לדעת כי לא יעלה בידו להעביר החלטה שתדרוש את פיטוריו של המזכיר. הוא נאלץ לסגת מעמדתו, התפייס עם בר לב.

בינתיים הכינו עובדי הדפוס את החלק הראשון של פיה-האטון, שבו היתה כלולה הידיעה. אך סגים נזכר פתאום כי היא תהיישנה, מיהר להעיר את עורך פיה-האטון בשעת לילה מאוחרת, ודש ממנו להוציאה מן העתון.

העורך הסביר כי הדבר כבר אינו אפשרי, אבל סגים התעקש. גם בעל הדפוס התנגד תחילה לשינויים של הרגע האחרון, נעתר לבסוף לשידוליו של סגים. כתמורה הוא דרש 450 ל"י, ששולמו מי קופת הסתדרות הסטודנטים.

ימאים

סערה על החוק

כאשר התכנסה השבוע בתל-אביב ועדת הביקורת של ההסתדרות, לביור ההתנגשויות האחרונות שאירעו במסדרות איגוד הימאים, ציפו העסקנים החתיקים לפגוש בחדרם פיראטים של ממש. אחד מהם שיפשא את עיניו בתמהון, בפנותו אל מזכיר האיגוד שנאלץ להתפטר: "אתה בני משולם? ומשענה בחיוב: "ואתה יושב כליכך בשקט? המזכיר-לשעבר, יליד-בולי-גריה, אדם שקט ונוח לבריות, חיך באדישות.

בשיחה פרטית, אחרי שעזב את בניין הוועד הפועל, הסביר: "כשנכנסתי לתפקיד, התברר לי תיכף ומיד שלא יכול להיות כאן מזכיר כללי, מבלי שיהיה נציג של איוו שהיא מפלגה. ככה זה. אני לא שייך לשום מפלגה, לכן החלטתי להתפטר."

דבריו חשפו רק טפח מן הסיבות שגרמו להתפטרות. כי כהונתו הטובות של משרד, עם כניסתו לתפקיד, היו גם תמימות הוא חשב אמנם רק לשפר במקצת את מצב הימאים, אך מאמציו נתקלו בהתנגדותן של קבוצות-לחץ בקרב הימאים ושל חברות-הספנות. הנשק העיקרי שהופעל נגדו: אינטריגות אישיות בתוך האיגוד.

מצד שני תבעו ממנו קולות רבים של ימאים להשיג למענם יותר במשאומתן עם נציגי החברות וההסתדרות. המזכיר הכללי בעל הכוחות הטובות צעד במשך שנה על קרקע ממוקשת, עד שמוקש.

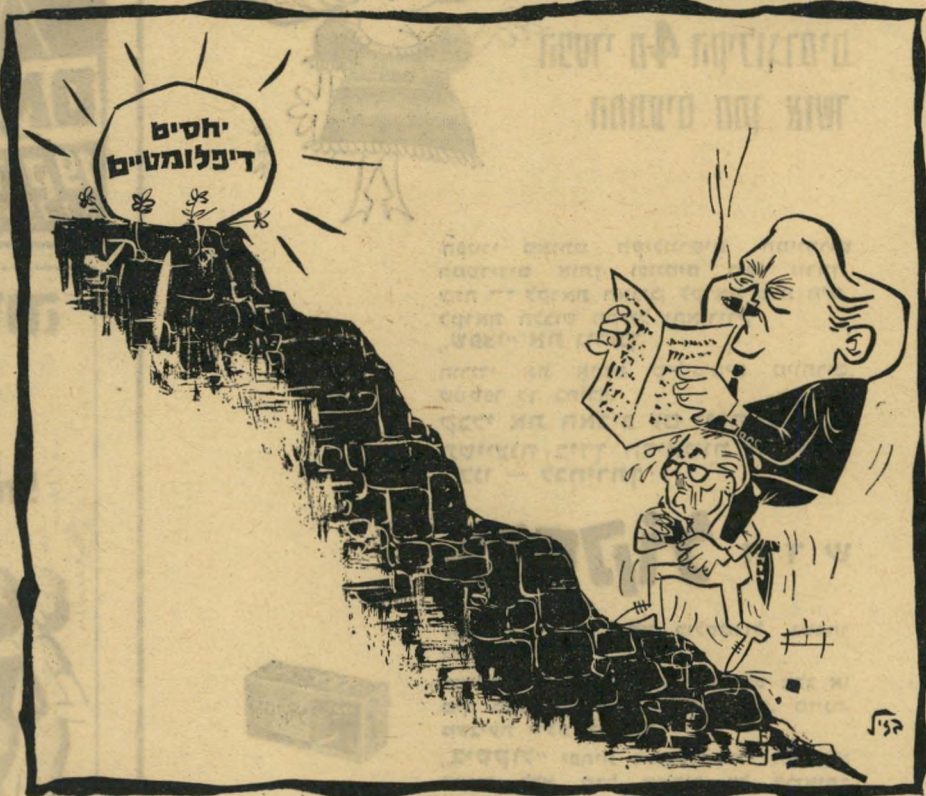
ארבעה לא באו. על כן היתה פרשת ההתפטרות רחוקה מלהיות עניין אישי. ואמנם, על סדר-יומה של ועדת-הביקורת ניצבה, בין השאר, השאלה אם מוצדק צת הימאים האחרונה, שנערכה בראשית אפריל, היתה חוקית בכלל. כי במועצה זו הגיע המצב לידי התפוצצות, כאשר החליטו ארבעה מחברי המועצה להחרימה.

למרות שהדבר לא הורגש בדיוני המועצה, טענו הארבעה בפני ועדת-הביקורת, כי הדי עדרותם הפכה את המועצה לבלתי-חוקית. לעומתם, ראו אנשי רשימת נאמני איגוד הימאים, הכוללת את כל הפלגים והסיעות חוץ ממפא"י, ואשר קיבלה רוב בבחירות האחרונות, את המועצה האחרונה לא רק כמסוד חוקי בהחלט, אלא כמיסגרת חשובה ביותר למאבק המקצועי. הם הצביעו על העובדה, כי שבוע לפני כניוסה נחתם החוזה הקולקטיבי עם חברות הספנות, ובו הישגים מסויימים: הלימאים: הלא-אשר-כר כוללת בשעור של 12% בממוצע, ושיפור-מה בתנאים הסוציאליים.

בצד הישגים חלקיים אלה נשמעו קולות התרעה במועצה. מזכירי כל חטיבות ה-משק, עובדי סיפון וקצינים, דיברו על חוסר שיתוח, על צימצומי יעול כתוצאה מן האוטומציה, ועל ניצול עובדים מעל למידת יכולתם. כל אלה גורמים לנשירה מתמדת מהצי הישראלי.

את השם ואת הכסף. אחד מנציגיה הבולטים של רשימת נאמני איגוד הימאים, חיים צוקר, שכיהן בזמן המועצה כמזכיר חטיבת הקצינים, הציג את העובדה העיקרית המפלטת כיום את ציבור הימאים: תהליך התבדלות וגיובוש בעבודות מסוכסכים, של דירוגים מול קצונה. הוא טען, כי הדוגלים בהפרדה זו חותרים להפוך את החטיבות לאיגודים מקצועיים נפרדים.

הארבעה שהחרימו את המועצה - גרעון חלמיש, שייקה גרומן, אהרן צוקרמן וצ'ביקה פלוטקין סברו אחרת. טענותיהם, שהושמעו בשיתוח פרטיות, כחונן בעיקר נגד שלטונות המכס והרכב המוסדות הקיי-מצב באיגוד. מאחר שלפי דעתם היתה המועצה בלתי-חוקית, הרביקו לעצמם את השם ועדת הפעולה של נאמני איגוד הימאים, ופירסמו כרוז שטיקר תוכנו השמעה אי-שית של בני משולם, שלדבריהם לא חפץ

"מה בווער?"

ליד שער מנדלבאום, בגבול ישראל-ירדן החוצה את ירושלים, מסר בה, כי נציגי בית-הספר לרפואה מתבקשים לגשת למקום, לקבל את פניו של מדען-אורח, הפתולוג הגרמני בוסה-גרביץ (68).

רופאי בית-הספר נדהמו. כמה חודשים קודם לכן העביר משרד החוץ את בקשת בוסה-גרביץ לבקר בישראל, לידי מנהלי בית-הספר לרפואה, ביקש את חחת דעתם בנידון. הסיבה: המדען התכונן להקדיש את עיקר זמנו לסיקור המוסדות הרפואיים בארץ. הללו דחו את הבקשה, נימקו את דחייתם בפירוט עברו הפוליטי של המבקש. כי בוסה-גרביץ, שהיגר לארגנטינה עוד בשנות השלושים, לא הסתיר מעולם את אהדתו למישטר הנאצי, שקם והתבסס כמו-לדתו.

בשנת 1941 אף ביקר בכרלין, וזה שם לקבל תואר של פרופסור כבוד. מעניק התואר: הפיהרר בכבודו ובעצמו, אדולף היטלר. באותה עת נשא לאשה את בתו של מדען בעל-שם, צירף לשם משפחתו את שם המשפחה של חותנו, גרביץ, כדי ליהנות מן היוקרה שהיתה קשורה לשם זה. מאז נודע בשמו הכסול: בוסה-גרביץ.

השבוע, כשביקר המדען הגרמני במסודות הרפואה בישראל, עורר הדבר רוגז רב. הסביר רוסא ירושלמי, מנהל מחלקה ב' הדסה: "בוסה-גרביץ אינו כה גדול בשטח המדעי כמו שהוא גדול בשטח יחסי הציר-בור. הוא לא היה זוכה בביקור, שבחודאי יעזור לו בטיהור עברו, אילולא התנהגותם של פקידי משרד החוץ ומשרד התיירות". הללו, מתוך התרפסות בפני זרים, פתחו לו את שערי הארץ, העניקו יחד עם זאת מכה מתחת לחגורה לרופאים הירושלמים. כי הם לא התחשבו בדעתם, ששללה את ביקור המדען, העמידו אותם בפני עובדה מוגמרת, עלידי הודעה טלפונית של הרגע האחרון.